

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Promemorian Ds 2020:5 Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter

(Dnr Ju2020/00608/L7)

Migrationsverket är positivt till förslaget i sin helhet samt till att verkets tidigare synpunkter har beaktats och omhändertagits. Verket har inga principiella invändningar mot förslaget men lämnar följande synpunkter avseende vissa detaljer.

4.5 Utfärdande av bevis om uppehållsstatus

Vid ansökan om bevis om permanent uppehållsstatus är den sökande, enligt föreslagna 3 b kap. 6 § utlänningsförordningen, ålagd att lämna in sin ansökan innan beviset om uppehållsstatus löpt ut. Det finns emellertid inga konsekvenser om ansökan om bevis om permanent uppehållsstatus inte lämnas i tid. Det tydliggörs i promemorian (s. 61) att en försent inlämnad ansökan inte innebär att personen i fråga inte har uppehållsrätt. Det kan därför ifrågasättas om en tidsfrist för inlämnande för ansökan om permanent uppehållsstatus är nödvändig.

Utträdesavtalet innehåller inte några bestämmelser motsvarande artikel 11 och 20 i rörlighetsdirektivet¹ och som uppges i promemorian (s. 61) bör inte några sådana regler införas. I detta sammanhang önskar Migrationsverket vägledning om hur detta förhåller sig till artikel 13 i utträdesavtalet av vilken framgår att uppehållsrätt enligt avtalet följer de villkor och begränsningar som anges i rörlighetsdirektivet. En förutsättning för att anses ha uppehållsrätt enligt artikel 7.1 i rörlighetsdirektivet är att personen vistas inom en annan medlemsstats territorium.

4.6 Arbetstagares och egenföretagares rättigheter

I promemorian föreslås att det inte ska ställas något krav på att gränsarbetare ska ansöka om ett särskilt bevis. Även om problematiken kan förväntas bli

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

begränsad med tanke på att det förväntas röra ett få antal personer vill Migrationsverket uppmärksamma att det finns vissa risker med att använda två olika system för de brittiska medborgarna beroende på om personen i fråga är bosatt i Sverige eller är gränsarbetare. Olika krav på hur en brittisk medborgare legaliserar sin vistelse och arbete i Sverige kan föranleda en förvirring och osäkerhet för den enskilde och andra aktörer. Det ställer krav på att den enskilde, ett företag eller en myndighet kan bedöma att den brittiske medborgaren inte bara är en gränsarbetare utan även att denne omfattas av rättigheterna i utträdesavtalet.

Det innebär även att Migrationsverket inte kommer att ha samma möjligheter att genomföra systematiska kriminalitetskontroller på de individer som ansökt om bevis för gränsarbetare. Dessa individer har i de allra flesta fall inte varit i kontakt med Migrationsverket tidigare och till skillnad från de brittiska medborgare som är bosatta i Sverige är de flesta gränsarbetare inte folkbokförda i Sverige. Det innebär att det i de flesta fall inte har gjorts någon tidigare prövning om en eventuell uppehållsrätt eller om personen verkligen är att se som en gränsarbetare.

Migrationsverket anser därför att det vore önskvärt att det ställdes krav på att gränsarbetarna, i likhet med andra brittiska medborgare, ska ansöka om bevis för gränsarbetare.

4.8 Kompletterande bestämmelser om avvisning och utvisning

Enligt föreslagna 3 b kap. 5 § utlänningslagen upphör uppehållsstatus att gälla för en utlänning som avvisas eller utvisas. För att lagrummet ska få faktiskt effekt och andra myndigheter eller aktörer ska få vetskap om det krävs, enligt Migrationsverket, att upphörandet av uppehållsstatus på något sätt manifesteras. Migrationsverket efterfrågar därför vägledning kring om myndigheten ska fatta beslut om att avregistrera eller återkalla uppehållsstatus.

Migrationsverket vill i sammanhanget uppmärksamma att bevis om uppehållsstatus inte omfattas av artikel 38 i Rådets beslut 2007/533/RIF av den 12 juni 2007 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II).

4.10 Svenskt medborgarskap

Enligt den föreslagna ändringen av 20 § i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap ska uppehållsstatus enligt utträdesavtalet likställas med permanent uppehållstillstånd som enligt 9 § samma lag krävs för att svenskt medborgarskap ska kunna beviljas. Detta undantag från kravet på permanent uppehållstillstånd bör enligt promemorian motsvara det undantag som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Vidare framgår av promemorian att uppehållsrätt enligt utträdesavtalet bör likställas med ett permanent uppehållstillstånd.

För att en EES-medborgare eller dennes familjemedlem ska kunna beviljas svenskt medborgarskap krävs bland annat att individen uppfyller kraven för

uppehållsrätt. Som konstateras i promemorian (s. 53) ger en beviljad uppehållsstatus i sig ingen ovillkorlig rätt att vistas i Sverige för den enskilde utan det krävs även att personen uppfyller villkoren för uppehållsrätt. För att förutsättningarna för svenskt medborgarskap ska motsvara de som gäller för en EES-medborgare eller dennes familjemedlemmar och med formuleringen i promemorian anser Migrationsverket att det i lagtexten bör förtydligas att undantaget gäller utlänningar som har beviljats uppehållsstatus i Sverige *och* har uppehållsrätt enligt utträdesavtalet.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av de rättsliga experterna Camilla Odin och Homan Sayah. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Fredrik Beijer deltagit.

Mikael Ribbenvik